

УДК 343.432.,343.3/.7(4–6 ЄС)

Захарова Олександра Василівна

кандидат юридичних наук, доцент,
завідувачка науково-дослідної лабораторії
з вивчення проблем протидії торгівлі людьми
Львівський державний університет внутрішніх справ

Zakharova Oleksandra

PhD in Law, Associate Professor, Head of the Research Laboratory
for the Study of Issues Related to Combating Human Trafficking
Lviv State University of Internal Affairs
ORCID: 0000-0001-6623-9004

Шовгенюк Софія Юріївна

магістр права,
науковий співробітник науково-дослідної лабораторії
з вивчення проблем протидії торгівлі людьми
Львівський державний університет внутрішніх справ

Shovheniuk Sofia

Master of Law,
Research Associate of the Research Laboratory
for the Study of Issues Related to Combating Human Trafficking
Lviv State University of Internal Affairs
ORCID: 0009-0008-4305-6123

DOI: 10.25313/law-2026-3-97-13

**ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ:
ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ
ДИРЕКТИВИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ 2024/1712
У ФЕДЕРАТИВНІЙ РЕСПУБЛІЦІ НІМЕЧЧИНИ
ТА ФРАНЦУЗЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ**

**LEGAL MECHANISMS TO COMBAT HUMAN TRAFFICKING:
AN INSTITUTIONAL AND LEGAL ANALYSIS OF
THE IMPLEMENTATION OF EUROPEAN UNION
DIRECTIVE 2024/1712 IN THE FEDERAL REPUBLIC
OF GERMANY AND THE FRENCH REPUBLIC**

Анотація. Вступ. Торгівля людьми залишається одним із найбільш складних викликів сучасної політики безпеки та прав людини в Європейському Союзі, оскільки поєднує соціальні, економічні та кримінальні аспекти, порушує фундаментальні права людини та тісно пов'язана з організованою злочинністю. В умовах посилення європейської інтеграції та гармонізації національного законодавства держав-членів ЄС особливого значення набуває аналіз імплементації директив, спрямованих на протидію цьому явищу.

Мета. Здійснення інституційно-правового аналізу імплементації Директиви (ЄС) 2024/1712 у контексті трансформації *acquis* ЄС у сфері протидії торгівлі людьми та визначити її значення для гармонізації законодавства України в умовах євроінтеграції.

Авторське право © Автор(и). Це стаття з відкритим доступом, що розповсюджується відповідно до умов ліцензії Creative Commons Attribution Ліцензія 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1. нормативно-правові акти ЄС та законодавство Федеративної Республіки Німеччина і Французької Республіки у сфері протидії торгівлі людьми; 2. доповіді Європейської Комісії, матеріали GRETA та EMN; 3. наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених з міжнародного, кримінального та європейського права; 4. інформаційні матеріали офіційних баз даних та мережі Інтернет.

Під час дослідження було поєднано загальнонаукові та спеціальні юридичні методи, зокрема: герменевтичний метод – під час тлумачення положень права Європейського Союзу та національного законодавства Федеративної Республіки Німеччина і Французької Республіки у сфері протидії торгівлі людьми; системний метод – для комплексного аналізу інституційно-правових механізмів імплементації Директиви (ЄС) 2024/1712; порівняльно-правовий метод – під час дослідження особливостей адаптації законодавства Німеччини та Франції до вимог *acquis* ЄС; метод документального аналізу – у процесі вивчення нормативно-правових актів, стратегічних документів Європейського Союзу, матеріалів Європейської Комісії, GRETA та офіційних джерел мережі Інтернет; догматичний метод – для визначення проблем правозастосування та формулювання пропозицій щодо вдосконалення механізмів протидії торгівлі людьми; методи формальної логіки, зокрема аналіз, синтез, порівняння та узагальнення.

Результати. У науковій статті здійснено інституційно-правовий аналіз імплементації Директиви (ЄС) 2024/1712 у Федеративній Республіці Німеччина (далі – ФРН) та Французькій Республіці. Визначено основні напрями трансформації національного законодавства зазначених держав у сфері протидії торгівлі людьми, зокрема розширення кримінально-правових норм, удосконалення процесуальних гарантій захисту постраждалих, запровадження механізмів криміналізації попиту та посилення міжвідомчої координації.

Встановлено, що у Німеччині ключову роль відіграють міжміністерська координація та незалежний механізм доповідачів, тоді як у Франції імплементація реалізується в межах Національного плану протидії експлуатації на 2024–2027 роки із визначенням центральної координаційної ролі MIPROF.

Перспективи. Перспективним напрямом подальших наукових досліджень є поглиблений аналіз практики застосування положень Директиви (ЄС) 2024/1712 у державах-членах ЄС, а також дослідження можливостей використання їхнього досвіду у процесі гармонізації законодавства України із *acquis* ЄС у сфері протидії торгівлі людьми, удосконалення механізмів міжвідомчої координації, ідентифікації постраждалих та забезпечення ефективного захисту їхніх прав.

Ключові слова: торгівля людьми, Директива (ЄС) 2024/1712, захист постраждалих, міжвідомча координація, *acquis* ЄС.

Summary. Introduction. Human trafficking remains one of the most complex challenges facing contemporary security and human rights policy in the European Union, as it combines social, economic, and criminal dimensions, violates fundamental human rights, and is closely linked to organized crime. Against the backdrop of deepening European integration and the harmonization of national legislation among EU member states, analyzing the implementation of directives aimed at combating this phenomenon takes on particular significance. Objective. To conduct an institutional and legal analysis of the implementation of Directive (EU) 2024/1712 in the context of the transformation of the EU *acquis* in the field of combating human trafficking and to determine its significance for the harmonization of Ukrainian legislation in the context of European integration.

Materials and Methods. The materials used in this study include: 1. EU regulatory acts and the legislation of the Federal Republic of Germany and the French Republic in the field of combating human trafficking; 2. reports of the European Commission, materials from GRETA and EMN; 3. scholarly works by domestic and foreign scholars in the fields of international, criminal, and European law; 4. information from official databases and the Internet.

The study combined general scientific and specialized legal methods, specifically: the hermeneutic method – when interpreting the provisions of European Union law and the national legislation of the Federal Republic of Germany and the French Republic in the field of combating human trafficking; the systemic method – for a comprehensive analysis of the institutional and legal mechanisms for implementing Directive (EU) 2024/1712; the comparative legal method – when examining the specifics of adapting German and French legislation to the requirements of the EU *acquis*; the documentary analysis method – in the process of studying regulatory acts, strategic documents of the European Union, materials from the European Commission, GRETA, EMN, and official online sources; dogmatic method – to identify problems in law enforcement and formulate proposals for improving mechanisms to combat human trafficking; methods of formal logic, in particular analysis, synthesis, comparison, and generalization.

Results. This research article provides an institutional and legal analysis of the implementation of Directive (EU) 2024/1712 in the Federal Republic of Germany and the French Republic. The main directions of the transformation of the national legislation of these states in the field of combating human trafficking are identified, in particular the expansion of criminal law provisions, the improvement of procedural safeguards for the protection of victims, the introduction of mechanisms for the criminalization of demand, and the strengthening of interagency coordination.

It has been established that in Germany, interministerial coordination and an independent rapporteur mechanism play a key role, whereas in France, implementation is carried out within the framework of the National Plan to Combat Exploitation for 2024–2027, with MIPROF designated as the central coordinating body.

Prospects. A promising direction for further research is an in-depth analysis of the application of the provisions of Directive (EU) 2024/1712 in EU member states, as well as exploring the potential for utilizing their experience in the process of harmonizing Ukrainian legislation with the EU *acquis* in the field of combating human trafficking, improving mechanisms for interagency coordination, identifying victims, and ensuring the effective protection of their rights.

Key words: human trafficking, Directive (EU) 2024/1712, victim protection, interagency coordination, EU *acquis*.

Постановка проблеми. Прийняття Директиви (ЄС) 2024/1712 Європейського Парламенту та Ради від 13 червня 2024 року, яка вносить зміни до Директиви 2011/36/ЄС, зумовлює необхідність оновлення кримінально-правових норм, удосконалення процесуальних гарантій захисту постраждалих, криміналізації попиту на результати експлуатації та посилення міжвідомчої координації. Директива також закріплює принцип людиноцентрованого підходу, що потребує комплексного аналізу національних моделей імплементації та оцінки їхньої ефективності.

Тема дослідження зумовлена процесами трансформації законодавства Європейського Союзу (далі — ЄС) у сфері протидії торгівлі людьми, що набувають особливої ваги у зв'язку з прийняттям Директива (ЄС) 2024/1712 Європейського Парламенту та Ради від 13 червня 2024 року, якою внесено суттєві зміни до Директиви 2011/36/ЄС — основного нормативного механізму ЄС у боротьбі з цим злочинном. Цей акт значно розширює нормативний спектр протидії, зокрема уточнює категорії експлуатації та посилює вимоги щодо запобігання, захисту потерпілих і координації протидії в рамках Союзу.

Торгівля людьми є серйозним порушенням фундаментальних прав та одним з найскладніших викликів політики безпеки. Як і вказано в преамбулі Директиви, це явище не лише порушує основні свободи, а й пов'язане з організованою злочинністю та міждержавною співпрацею, що потребує узгодженого та ефективного реагування на рівні ЄС [1].

Водночас актуальність зазначеної тематики посилюється в контексті реалізації в Україні Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки [2], який передбачає гармонізацію національного законодавства із стандартами ЄС, удосконалення кримінально-правових механізмів протидії організованим злочинності та підвищення інституційної спроможності правоохоронних органів. Не менш важливою є реалізація положень Дорожньої карта з питань верховенства права [3], яка визначає імплементацію європейських стандартів прав людини та забезпечення ефективності правозастосування як один із ключових напрямів євроінтеграції.

У цьому контексті варто зазначити, що 25 лютого 2026 року Кабінетом Міністрів України схвалено Концепцію Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2030 року (розпорядження № 184-р) [4], що підтверджує послідовність державної політики України у впровадженні сучасних міжнародних та європейських підходів до запобігання цьому явищу, захисту постраждалих осіб та посилення міжвідомчої координації у сфері протидії торгівлі людьми.

Таким чином, дослідження імплементації Директиви (ЄС) 2024/1712 є своєчасним і необхідним для розуміння не лише сучасної трансформації права ЄС

у сфері боротьби з торгівлею людьми, а й механізмів забезпечення ефективності цих змін на національному рівні, що прямо пов'язано зі стратегічними цілями розвитку сектору безпеки та оборони, верховенства права та наближення правових стандартів ЄС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі питання гармонізації кримінально-правових норм із правом Європейський Союз у сфері протидії торгівлі людьми та імплементації директив у національні правові системи розглядається у працях як на загальноєвропейському, так і на національному рівнях. Зокрема, окремі аспекти означеної проблематики досліджувались: Пінген А., Валь Т [5], Родрігес Муньос Г [6], Ланнієр С., Возняк-Коул В., Ель Декмак Н [7], Діну А [8], Пьотрович П., Скриванкова К., Баєрбель-Хайде У, Вієрс М [9], Сироїд Т.Л [10], а також розглянуто у матеріалах круглого столу Львівського державного університету внутрішніх справ «Україна — ЄС: питання гармонізації кримінального та кримінального процесуального законодавства [11].

Разом із тим, варто зазначити, що спеціальних наукових досліджень, присвячених комплексному інституційно-правовому аналізу імплементації саме Директиви (ЄС) 2024/1712 ще недостатньо, оскільки ця директива є новим актом ЄС.

Метою статті є всебічний інституційно-правовий аналіз імплементації Директиви (ЄС) 2024/1712 у ФРН та Французькій Республіці, виявлення основних напрямів трансформації національного законодавства у сфері протидії торгівлі людьми, а також визначення проблем і викликів практичного застосування положень директиви.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження виступають норми національного законодавства Федеративної Республіки Німеччина та Французької Республіки у сфері кримінальної та кримінально-процесуальної відповідальності за торгівлю людьми, а також міграційного, адміністративного регулювання та національні координаційні документи. Емпіричну базу становили публічні аналітичні матеріали ЄС, наукові публікації та звіти GRETA, а також відкриті джерела щодо реалізації Директиви (ЄС) 2024/1712.

Методологічну основу дослідження склали формально-юридичний метод, системний підхід (для виявлення взаємозв'язку між кримінально-правовими, кримінально-процесуальними, міграційно-правовими та інституційними механізмами протидії торгівлі людьми), порівняльно-правовий метод — під час зіставлення особливостей імплементації Директиви Європейського Союзу 2024/1712 у ФРН та Французькій Республіці, метод документального аналізу — у процесі дослідження нормативно-правових актів Європейського Союзу, національного законодавства, стратегічних документів, звітів Європейської Комісії, GRETA та інших офіційних матеріалів, а також логіко-аналітичний

і узагальнюючий методи для систематизації отриманих результатів та формулювання висновків щодо ефективності імплементації правових механізмів протидії торгівлі людьми.

Виклад основного матеріалу. Формування сучасної правової політики Європейського Союзу у сфері протидії торгівлі людьми має послідовний еволюційний характер. Першим комплексним нормативним актом вторинного права ЄС у цій сфері стала Директиви 2011/36/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 5 квітня 2011 року про запобігання та боротьбу з торгівлею людьми та захист її жертв, якою було замінено Рамкове рішення Ради 2002/629/ЖНА [12].

Зазначена директива закріпила гармонізоване визначення складу злочину торгівлі людьми, встановила стандарти криміналізації відповідних діянь та санкцій, визначила обтяжуючі обставини, а також передбачила комплекс гарантій захисту постраждалих/потерпілих осіб, включно з принципом недопущення притягнення постраждалих/потерпілих до відповідальності за злочини, вчинені під примусом. Окремий акцент було зроблено на превентивних заходах, підготовці фахівців та координації дій між державами-членами.

Подальший розвиток *acquis* ЄС у цій сфері відбувся з ухваленням Директиви (ЄС) 2024/1712 Європейського Парламенту та Ради від 13 червня 2024 року, якою внесено зміни до Директиви 2011/36/ЄС. Нова редакція суттєво розширює змістовні та інституційні параметри протидії торгівлі людьми, зокрема шляхом уточнення та розширення форм експлуатації, посилення криміналізації умисного використання послуг, наданих постраждалими від торгівлі людьми, а також запровадження більш чітких вимог щодо національних механізмів координації, моніторингу та звітності.

Хочемо зазначити, що відповідно до статті щодо транспозиції, держави-члени Європейського Союзу зобов'язані прийняти та оприлюднити необхідні законодавчі й адміністративні акти для виконання цієї Директиви до 15 липня 2026 року. Це означає, що всі необхідні закони, підзаконні акти та адміністративні положення, які забезпечують виконання вимог директиви, мають бути прийняті та набрати чинності до цієї дати.

Стан імплементації Директиви 2024/1712 проаналізовано станом на березень 2026 року. Усі висновки, наведені в статті, ґрунтуються на офіційно оприлюдненому тексті Директиви та відкритих публікаціях інституцій ЄС, чинних на зазначену дату. Отже, викладені положення відображають актуальний стан нормативного регулювання та офіційно встановлені строки імплементації станом на лютий 2026 року.

Вибір для дослідження саме Німеччини та Франції зумовлений необхідністю репрезентативного аналізу різних моделей імплементації європейського

права у сфері протидії торгівлі людьми в межах правових систем держав-членів Європейського Союзу. Зазначені країни характеризуються різними інституційними підходами до формування державної політики у цій сфері.

Таким чином, аналіз практик саме цих держав дозволяє простежити різні моделі імплементації— від потужних федеральних координаційних механізмів до правозахисно орієнтованих підходів та інституційно розвинених систем моніторингу. Такий порівняльний підхід створює можливість не лише визначити ефективні інструменти реалізації Директиви (ЄС) 2024/1712, але й окреслити перспективні напрями вдосконалення національних механізмів протидії торгівлі людьми, що має особливе значення для подальшої гармонізації законодавства України із правом Європейського Союзу.

Однією з держав, яка демонструє комплексний підхід до імплементації оновлених стандартів ЄС у цій сфері, є Федеративна Республіка Німеччина, де відповідні зміни реалізуються через системні інституційні та нормативні механізми.

11 грудня 2024 року Федеральний уряд Німеччини оприлюднив перший Національний план дій щодо запобігання та протидії торгівлі людьми та захисту постраждалих осіб. Прийняття цього документа відповідає вимогам статті 19b Директиви (ЄС) 2024/1712 і має на меті створення системного інструменту координації державної політики у сфері протидії торгівлі людьми. План містить комплексні заходи, що охоплюють ключові напрями: превентивні програми, механізми захисту та підтримки постраждалих, кримінально-правові інструменти переслідування, а також системи моніторингу та оцінки ефективності впроваджених заходів [13].

Ключовим напрямом імплементації Директиви (ЄС) 2024/1712 у Німеччині є внесення змін до Кримінального кодексу Німеччини (*Strafgesetzbuch* — далі по тексті — *StGB*) з метою розширення об'єктивної сторони злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми та експлуатацією. Зміни мають кілька принципових складових:

- Розширення визначення експлуатації (§ 232 *StGB*): До складу злочинів, передбачених § 232 *StGB*, були додані нові форми експлуатації, що відповідають оновленим положенням Директиви. Зокрема, криміналізовано примусові шлюби, незаконне усиновлення та експлуатацію сурогатного материнства, які раніше формально не підпадали під визначення «експлуатація людини» в кримінальному законодавстві. Раніше санкції за § 232 передбачали позбавлення волі на строк до 10 років; після імплементації Директиви максимальна санкція підвищена до 12 років позбавлення волі, що демонструє чітку тенденцію до жорсткішого покарання за нові форми експлуатації.
- Криміналізація використання послуг постраждалих: Встановлено відповідальність осіб, які свідомо

користуються послугами, що надаються постраждалими торговцями людьми. Цей механізм запроваджує принцип «відповідальності споживача», який раніше не був прямо зафіксований у законі. За використання таких послуг передбачене покарання у вигляді штрафу або позбавлення волі на строк до 5 років, що дозволяє більш ефективно протидіяти експлуатації через попит.

- Кібервимір експлуатації та поширення матеріалів сексуального характеру: У зв'язку з активним використанням цифрових технологій для поширення експлуатаційних матеріалів, нова редакція StGB запровадила посилені санкції за використання інформаційно-комунікаційних технологій. Зокрема, поширення візуальних матеріалів сексуального характеру з участю постраждалих осіб карається позбавленням волі на строк до 10 років, тоді як раніше цей термін становив до 5 років, що відображає адаптацію кримінально-правового механізму до сучасних викликів цифрової злочинності [14].

Такі зміни створюють комплексний правовий інструментарій, який поєднує превентивну функцію покарання, захист прав постраждалих та відповідальність осіб, які експлуатують постраждалих, що відповідає принципам оновленої Директиви та сучасним стандартам ЄС у сфері боротьби з торгівлею людьми.

Для забезпечення підходу, орієнтованого на захист прав людини, імплементація передбачає перегляд Кримінального-процесуального кодексу (на нім. Strafprozeßordnung (далі по тексту — StPO), саме удосконалення положень § 255a StPO щодо мінімізації вторинної віктимізації шляхом розширення практики відеофіксації показань потерпілих [15], тобто передбачає можливість використання аудіо-візуального запису допиту свідка або потерпілого під час судового розгляду. Норма дозволяє замінити повторний допит демонстрацією відеозапису попереднього допиту за умови дотримання процесуальних гарантій сторін, що спрямовано на мінімізацію повторної травматизації потерпілих.

У сучасній німецькій кримінально-процесуальній доктрині цей механізм розглядається як важливий інструмент запобігання вторинній віктимізації. Зокрема, дослідниці Вольф А., та Вернер М., підкреслюють, що використання відео- та аудіофіксації показань потерпілих, передбачене § 58a і § 255a StPO, дозволяє уникнути багаторазових допитів і безпосереднього контакту потерпілого з обвинуваченим, що має особливе значення у кримінальних провадженнях щодо сексуального насильства або інших тяжких злочинів. Водночас науковиці наголошують, що ефективність таких процесуальних гарантій значною мірою залежить від їх належного практичного застосування та технічного забезпечення судової системи [16].

Актуальні європейські дослідження також підтверджують важливість використання аудіовізуальних технологій під час допиту вразливих свідків.

У дослідженні Бізлі А., Ертле Л., Мосна А., Раков П., зазначається, що застосування відеофіксації допиту та відеоконференцій у кримінальному процесі Німеччини сприяє одночасному забезпеченню прав потерпілих і гарантій справедливого судового розгляду, оскільки дозволяє зменшити психологічний тиск під час судового допиту та уникнути повторного переживання травматичних подій [17].

Таким чином, сучасна наукова дискусія демонструє поступову трансформацію німецького кримінального процесу у напрямі більшої орієнтації на права потерпілих. Розширення практики застосування § 255a StPO та пов'язаних із ним положень щодо відеофіксації допиту відповідає вимогам Директиви (ЄС) 2024/1712 та розглядається дослідниками як важливий процесуальний інструмент мінімізації вторинної віктимізації постраждалих/потерпілих, зокрема у кримінальних провадженнях щодо торгівлі людьми.

У системі європейських правових механізмів протидії торгівлі людьми особливе значення мають норми міграційного законодавства, які передбачають надання потерпілим права на проживання з гуманітарних підстав. У ФРН такі гарантії закріплені у Законі про проживання, економічну діяльність та інтеграцію іноземців на території федерації (Act on the Residence, Economic Activity and Integration of Foreigners in the Federal Territory — (далі по тексту — AufenthG). Зокрема, § 25(4a) цього акта передбачає можливість надання дозволу на проживання іноземцям, які стали постраждалими від торгівлі людьми, якщо їх перебування на території держави визнається необхідним для цілей кримінального провадження та вони готові співпрацювати з правоохоронними органами [18].

Разом з тим у сучасній правовій доктрині дедалі активніше дискутується питання щодо необхідності перегляду цієї моделі у напрямі посилення гуманітарної складової. Дослідниці Вольф А-К., та Вернер М., зазначають, що формальне закріплення процесуальних гарантій для потерпілих у німецькому законодавстві не завжди забезпечує їх реальний захист, оскільки прив'язка певних прав до участі у кримінальному провадженні може створювати додатковий психологічний тиск на постраждалих/потерпілих [16]. Подібну позицію висловлюють Бізлі Е., Ертле Л., Мосна А., та Раков П., які підкреслюють, що сучасна європейська практика поступово переходить до моделі, орієнтованої на пріоритет прав потерпілого, а не виключно на інтереси кримінального переслідування [17].

Саме тому у контексті імплементації Директиви 2024/1712, що внесла зміни до Директиви 2011/36/EU про запобігання торгівлі людьми та захист її жертв, у наукових та політико-правових колах обговорюється можливість удосконалення § 25(4a) AufenthG шляхом надання постраждалим від торгівлі людьми права на проживання на гуманітарних

підставах незалежно від їхньої готовності співпрацювати зі слідством. Такий підхід відповідає сучасній концепції (victim-centred approach — підхід, орієнтований на постраждалого), спрямованій на забезпечення безпеки, відновлення прав і соціальної реінтеграції постраждалих/потерпілих.

У Німеччині діє закон про соціальну компенсацію потерпілим від насильницьких злочинів, сформований у рамках Чотирнадцятого Соціального кодексу (Sozialgesetzbuch XIV — (далі по тексту — SGB XIV), який забезпечує комплексну підтримку потерпілим, включно з медичною допомогою, психологічним супроводом, соціальними гарантіями та компенсаційними виплатами, незалежно від їх участі у кримінальному процесі [19].

Примітно, що закон набрав чинності до формальної імплементації Директиви (ЄС) 2024/1712 Європейського Парламенту та Ради від 13 червня 2024 року, яка посилює права постраждалих/потерпілих від торгівлі людьми та інших тяжких злочинів. Попередні проєктні тексти директиви, доступні ще у 2022–2023 роках, ймовірно, були враховані при формуванні національного регулювання, спрямованого на безперешкодний доступ постраждалих до соціальних і медичних послуг [20].

Німецькі дослідники підкреслюють, що доступ до соціальної та медичної підтримки критично важливий для мінімізації вторинної віктимізації. Так, Бізлі А., Ертле Л., Мосна А. та Раков П. наголошують, що сучасна практика повинна орієнтуватися на пріоритет прав потерпілого, а не лише на інтереси кримінального переслідування [17].

Таким чином, SGB XIV та концепції Директиви 2024/1712 забезпечують системний захист потерпілих, включно з їх соціальною реінтеграцією та комплексною підтримкою, що відповідає сучасним європейським стандартам victim-centred approach.

У сучасних умовах розвитку Європейського законодавства щодо захисту прав людини та протидії кримінальним формам експлуатації, зокрема торгівлі людьми, важливо оцінити ефективність національних норм, спрямованих на захист осіб, що працюють у проституції, з позиції їх здатності запобігати насильству та експлуатації. У ФРН таке регулювання реалізовано через Gesetz zur Regulierung des Prostitutionsgewerbes sowie zum Schutz von in der Prostitution tätigen Personen (Prostituiertenschutzgesetz — (далі по тексту- ProstSchG)), або «Закон про регулювання проституції та захист осіб, що займаються проституцією», який набув чинності 1 липня 2017 року і діє на всій території Німеччини [21].

Важливим етапом оцінки ефективності німецької моделі регулювання проституції стала масштабна наукова оцінка Закону про захист осіб, які займаються проституцією (Prostituiertenschutzgesetz), результати якої були представлені урядом Федеративної Республіки Німеччина у 2025 році. Відповідно до § 38 цього закону федеральний уряд зобов'язаний

здійснити комплексну оцінку його застосування через п'ять років після набуття чинності [22]. Така оцінка була підготовлена на замовлення Федерального міністерства у справах сім'ї, літніх людей, жінок та молоді та подана до Бундестагу у вигляді урядового звіту.

Наукову основу дослідження становила комплексна емпірична робота Кримінологічного дослідницького інституту Нижньої Саксонії у співпраці з Університет імені Йоганна Гутенберга в Майнці та Університет імені Мартіна Лютера в Галле-Віттенберзі [23]. Загальний обсяг звіту становив майже сімсот сторінок і включав правові, соціологічні та кримінологічні дослідження функціонування законодавства у сфері проституції. Результати урядової оцінки свідчать, що прийняття цього закону створило комплексну систему державного регулювання індустрії проституції, яка поєднує адміністративний контроль, соціальний захист та превентивні механізми протидії експлуатації. До ключових інструментів належать обов'язкова реєстрація осіб, які надають сексуальні послуги, консультаційні процедури щодо правового та соціального захисту, а також ліцензування діяльності закладів проституції. Такі заходи сприяли підвищенню прозорості ринку сексуальних послуг і створили додаткові можливості для ідентифікації осіб, які можуть бути постраждалими від торгівлі людьми.

Водночас результати дослідження показали, що значна частина діяльності у сфері проституції залишається поза межами офіційного регулювання, що зумовлює існування тіньового сегмента ринку та ускладнює виявлення випадків сексуальної експлуатації. Науковці наголошують, що адміністративні механізми реєстрації та консультацій не завжди дозволяють ефективно ідентифікувати приховані форми примусу або залежності, що вимагає подальшого удосконалення інституційних механізмів державного контролю та міжвідомчої співпраці.

Однією з ключових вимог Директиви (ЄУ) 2024/1712 є створення або призначення національних координаторів і незалежних механізмів моніторингу державної політики у сфері протидії торгівлі людьми. Відповідно до статті 19 цієї директиви держави-члени Європейського Союзу повинні забезпечити функціонування національних доповідачів або еквівалентних механізмів, які здійснюють збір статистичних даних, аналіз політики та оцінку ефективності заходів щодо запобігання експлуатації та захисту постраждалих осіб.

У ФРН реалізація цих вимог відбувається в межах національної системи координації боротьби з торгівлею людьми. Центральним елементом цієї системи є Міжміністерська робоча група з питань протидії торгівлі людьми (Interministerielle Arbeitsgruppe Menschenhandel), діяльність якої координується Федеральним міністерством у справах сім'ї, літніх громадян, жінок та молоді. До складу

цієї робочої групи входять представники федеральних міністерств, правоохоронних органів, наукових установ та неурядових організацій, що забезпечує комплексний підхід до формування державної політики у сфері протидії експлуатації та торгівлі людьми [24].

Важливим елементом виконання вимог європейського законодавства стало також формування незалежного механізму моніторингу. У Німеччині функції національного механізму доповідачів покладено на Німецький інститут з прав людини (German Institute for Human Rights), який здійснює аналіз державної політики, готує аналітичні доповіді щодо масштабів торгівлі людьми та оцінює ефективність заходів, спрямованих на захист постраждалих осіб [25]. Такий підхід відповідає вимогам статті 19 Директиви (EU) 2024/1712 щодо забезпечення незалежності органів, відповідальних за моніторинг державної політики у цій сфері.

Імплементация Директиви (EU) 2024/1712 у Німеччині демонструє трансформацію кримінального законодавства та процедур захисту потерпілих/постраждалих від торгівлі людьми. Розширення кримінальної відповідальності, адаптація процесуальних механізмів (§ 255a StPO, § 25(4a) AufenthG) та запровадження міжвідомчої координації й незалежного моніторингу забезпечують системний, орієнтований на потерпілого підхід. Поєднання превентивних, кримінально-правових та соціальних інструментів створює ефективну модель протидії експлуатації, що відповідає сучасним стандартам ЄС і принципам *victim-centred approach*.

Після аналізу імплементации положень Директиви (ЄС) 2024/1712 у ФРН доцільно звернутися до досвіду Французької Республіки, де адаптація оновлених стандартів Європейського Союзу здійснюється в межах Національного плану протидії експлуатації на 2024–2027 роки [26], імплементации передбачає комплексні зміни кримінального, кримінально-процесуального та міграційного законодавства, а також посилення міжвідомчої координації та впровадження людиноцентричного підходу відповідно до вимог Директиви (ЄС) 2024/1712.

Зазначений план передбачає внесення змін до Кримінального кодексу Франції (*Code pénal*), який уже містить спеціальні склади злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми (ст. 225-4-1 Торгівля людьми; ст. 225-4-2 Торгівля людьми за обтяжуючих обставин; ст. 225-4-3 Торгівля людьми, вчинена організованою групою; ст. 225-4-4 Торгівля людьми, поєднана з катуванням або жорстоким поводженням), що передбачають покарання до довічного позбавлення волі за тяжкі форми експлуатації, включаючи діяльність організованих груп [27].

У межах імплементации Директиви (ЄС) 2024/1712 французький законодавець розширює перелік форм експлуатації, включаючи примусові шлюби, незаконне усиновлення, експлуатацію

сурогатного материнства, а також злочини, вчинені із застосуванням цифрових технологій, що відповідає загальноєвропейській тенденції адаптації кримінального права до нових форм транснаціональної злочинності [28].

Важливим елементом імплементации Директиви (ЄС) 2024/1712 є криміналізація попиту на послуги постраждалих від торгівлі людьми, що відповідає положенням статті 18а, відповідно до якої держави-члени повинні встановити кримінальну відповідальність осіб, які свідомо користуються результатами експлуатації. У дослідженнях Гей. Л., Монтанарі Л., Северино К., підкреслюється, що такий підхід спрямований на зменшення економічної привабливості експлуатації та розглядається як ключовий інструмент превенції торгівлі людьми [29].

У процесуальному аспекті імплементация здійснюється через зміни до Кримінально-процесуального кодексу Франції [30], які передбачають застосування принципу невідповідальності постраждалими/потерпілими за правопорушення, вчинені під примусом. Такі положення відповідають рекомендаціям Ради Європи та експертної групи GRETA [31], які наголошують на необхідності зменшення вторинної віктимізації та забезпечення пріоритету прав потерпілих у кримінальному провадженні.

Імплементация Директиви у сфері міграційного права здійснюється через Кодекс про в'їзд та перебування іноземців та право на притулок [32], який гарантує постраждалим від торгівлі людьми так званий період відновлення та роздумів, протягом якого особа отримує тимчасовий дозвіл на проживання і доступ до соціальної допомоги незалежно від готовності співпрацювати зі слідством. Такий підхід відповідає концепції орієнтованого на інтереси постраждалого/потерпілого, що закріплена у новій редакції Директиви та спрямована на забезпечення безпеки, реабілітації та соціальної інтеграції осіб, які постраждали від торгівлі людьми.

Ключову роль у механізмі імплементации відіграє Міжміністерська місія із захисту жінок від насильства та боротьби з торгівлею людьми [33]. Відповідно до Національного плану протидії експлуатації та торгівлі людьми на 2024–2027 рр., саме цей орган визначено центральною інституцією, відповідальною за міжвідомчу координацію, збір статистичних даних, моніторинг виконання заходів та взаємодію з міжнародними структурами. Міжміністерська місія функціонує як координаційний орган, який забезпечує узгодженість дій між суб'єктами протидії торгівлі людьми. У межах виконання Національного плану 2024–2027 рр. місія здійснює щорічний збір інформації про постраждалих/потерпілих від торгівлі людьми, організовує підготовку правоохоронців та соціальних працівників, розробляє методичні матеріали для ідентифікації потерпілих та координує діяльність національного механізму направлення і захисту

постраждалих/потерпілих від торгівлі людьми. Разом з тим експертні оцінки ЮНІСЕФ свідчать про наявність низки проблем у процесі імплементації. За даними французьких досліджень та звітів громадських організацій, однією з ключових труднощів залишається недостатній рівень ідентифікації постраждалих, особливо серед неповнолітніх та мігрантів, що пов'язано з браком підготовки фахівців та відсутністю єдиного національного реєстру постраждалих/потерпілих [34].

Хочемо зазначити, що одним із пріоритетів Концепції Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми України на період до 2030 року є цифровізація системи реагування: від створення єдиної платформи для обліку і супроводу випадків торгівлі людьми та цифрових інструментів допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми, до захищеного збору та проведення аналізу даних.

Крім того, статистичні дані свідчать про значну кількість випадків експлуатації, більшість з яких пов'язані із сексуальною експлуатацією та діяльністю організованих злочинних мереж, що ускладнює ефективне кримінальне переслідування та потребує посилення міждержавної співпраці [35].

Важливим напрямом імплементації положень Директиви (ЄС) 2024/1712 у Французькій Республіці є забезпечення ефективного доступу постраждалих від торгівлі людьми до механізмів компенсації шкоди. З цією метою у національній системі застосовуються спеціалізовані механізми відшкодування через Комісію з відшкодування шкоди постраждалим/потерпілим кримінальних правопорушень (Commission d'indemnisation des victimes d'infractions — далі — CIVI) [36] та Службу допомоги у стягненні компенсацій (Service d'aide au recouvrement des victimes d'infractions (далі — SARVI)) [37], які функціонують у межах державного гарантійного фонду.

Зазначені механізми забезпечують можливість отримання компенсації незалежно від платоспроможності засудженого або навіть у разі його не встановлення, що відповідає принципу людиноцентричного підходу. CIVI розглядає заяви потерпілих та приймає рішення про виплату відшкодування за рахунок державного фонду, тоді як SARVI забезпечує фактичне стягнення присуджених сум у випадках невиконання рішення суду.

У доповідях Ради Європи та експертної групи GRETA підкреслюється, що наявність ефективних

механізмів компенсації є необхідною умовою реалізації прав потерпілих від торгівлі людьми, однак на практиці їх застосування може ускладнюватися тривалістю процедур, складністю доведення статусу потерпілого та недостатнім рівнем інформування осіб про можливість отримання відшкодування.

Отже, французька модель імплементації Директиви (ЄС) 2024/1712 демонструє комплексний підхід, що поєднує оновлення кримінального законодавства, процесуальні гарантії захисту постраждалих/потерпілих, міграційно-правові механізми та інституційну координацію, проте її реалізація супроводжується проблемами практичного застосування, зокрема у сфері ідентифікації постраждалих, міжвідомчої взаємодії та боротьби з новими формами експлуатації у цифровому середовищі.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Порівняльний аналіз свідчить, що обидві держави — члени Європейського Союзу здійснюють імплементацію положень Директиви (ЄС) 2024/1712, при цьому спільною тенденцією є посилення координаційних механізмів, розширення криміналізації нових форм експлуатації, підвищення ролі гарантій захисту прав постраждалих/потерпілих та впровадження інструментів моніторингу ефективності державної політики у сфері протидії торгівлі людьми. Водночас відмінності у структурі національних правових систем, особливостях правового регулювання та практиці правозастосування зумовлюють різний рівень реалізації окремих положень Директиви, що підтверджує необхідність подальшого вдосконалення інституційних механізмів та поглиблення гармонізації підходів у межах Європейського Союзу.

Отримані результати мають важливе значення для України, оскільки дають змогу визначити ефективні моделі імплементації європейських стандартів у сфері протидії торгівлі людьми та врахувати наявні проблеми правозастосування під час формування національної політики у сфері забезпечення прав людини та протидії організованим злочинності. Перспективним напрямом подальших наукових досліджень є поглиблений аналіз імплементації положень Директиви (ЄС) 2024/1712 у законодавство інших держав — членів Європейського Союзу з метою визначення спільних тенденцій, проблем практичного застосування та можливостей використання відповідного досвіду у процесі гармонізації національного законодавства із *acquis* ЄС.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ВНЕСОК АВТОРІВ: Усі автори зробили внесок порівну.

ФІНАНСУВАННЯ: Автори не отримували фінансування для цього дослідження.

ЗАЯВА ПРО ДОСТУПНІСТЬ ДАНИХ: Не застосовується.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ: Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Література

1. Директива (ЄС) 2024/1712 Європейського Парламенту та Ради від 13 червня 2024 року про внесення змін до Директиви 2011/36/ЄС про запобігання торгівлі людьми та боротьбу з нею та захист її жертв. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj/eng> (дата звернення: 02.02.2026).
2. Про Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки : Указ Президента України від 11 трав. 2023 р. № 273/2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text> (дата звернення: 02.02.2026).
3. Дорожня карта з питань верховенства права. URL: https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/UA_Dorozhnya_karta_z_pytan_verhovenstva_prava_2.pdf (дата звернення: 02.02.2026).
4. Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 лют. 2026 р. № 184-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 02.02.2026).
5. Pingen A., Wahl T. New Directive to Strengthen Anti-Human Trafficking. eucrim — European Criminal Law Associations' Forum. 2024. № 2. URL: https://eucrim.eu/media/issue/pdf/eucrim_issue_2024-02.pdf (дата звернення: 04.02.2026).
6. Rodríguez Muñoz G. Ensuring protection for trafficking victims in Spain: the role of European and International Law in shaping the Organic Law on comprehensive protection against human trafficking and exploitation. *Spanish Yearbook of International Law*. 2024.
7. Lannier S., Wozniak-Cole V., El Dekmak N. The 2024 Revision of the Anti-Trafficking Directive 2011/36/EU: A Comprehensive Update. *Journal of Human Trafficking, Enslavement and Conflict-Related Sexual Violence*. 2025. Vol. 6, № 1. URL: https://www.researchgate.net/publication/391436740_The_2024_revision_of_the_Anti-Trafficking_Directive_201136EU_A_comprehensive_update (дата звернення: 04.02.2026).
8. Implementation of Directive 2011/36/EU: Migration and gender issues EPRS. European Parliamentary Research Service. Editor: Alina Dinu. Ex-Post Evaluation Unit. PE 654.176 — September 2020.
9. Piotrowicz, R., Skrivankova, K., Uhl, B. H., & Wijers, M. (2016). The implementation of Directive 2011/36/EU of the European Parliament and of the Council of 5 April 2011 on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victims, from a gender perspective. European Parliament.
10. Сироїд Т.Л. Організаційно-правовий механізм протидії злочину торгівлі людьми в Європейському Союзі 2022 Протидія злочинності: проблеми практики та науково-методичне забезпечення. *Південноукраїнський правничий часопис*. URL: http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2022/4/part_3/8.pdf. (дата звернення: 06.02.2026).
11. Україна — ЄС: питання гармонізації кримінального та кримінального процесуального законодавства: *матеріали Круглого столу* (22 червня 2023 року) / упор. І. В. Гловюк, Н. Р. Лащук. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 151 с.
12. Директива Європейського Парламенту та Ради 2011/36/ЄС від 5 квітня 2011 року про запобігання торгівлі людьми та боротьбу з нею та захист її жертв, що замінює Рамкове рішення Ради 2002/629/JHA. URL: https://european-union.europa.eu/index_en (дата звернення: 06.02.2026).
13. Independent National Rapporteur Mechanism on trafficking in human beings Statement On the National Action Plan for Preventing and Combating Human Trafficking and Protecting Victims July 2025. URL: <https://www.institut-fuer-menschenrechte.de/en/publications/detail/on-the-national-action-plan-for-preventing-and-combating-human-trafficking-and-protecting-victims> (дата звернення: 10.02.2026).
14. Strafgesetzbuch. URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/> (дата звернення: 10.02.2026).
15. Strafprozeßordnung. URL: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stpo/englisch_stpo.html (дата звернення: 10.02.2026).
16. Wolf A.-K., Werner M. Victims' rights looking good on paper: how criminal prosecution in Germany fails victims of sexual violence. *German Law Journal*. 2021. Vol. 22, № 5. P. 800–816. DOI: <https://doi.org/10.1017/glj.2021.43>
17. Beazley A., Ertle L., Mosna A., Rackow P. Audiovisual interrogation of witnesses in Belgium and Germany and its fundamental rights implications. *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*. 2025. Vol. 33, № 1–2. P. 133–153. URL: https://brill.com/view/journals/eccl/33/1-2/article-p133_007.xml (дата звернення: 10.02.2026).
18. Aufenth G. URL: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_aufenthg/ (дата звернення: 10.02.2026).
19. Sozialgesetzbuch. URL: https://www.gesetze-im-internet.de/sgb_1/BJNR030150975.html (дата звернення: 10.02.2026).
20. European Commission. Draft and preparatory documents for Directive (EU) 2024/1712. URL: <https://db.eurocrim.org/db/en/vorgang/512/> (дата звернення: 10.02.2026).
21. Gesetz zum Schutz von in der Prostitution tätigen Personen. URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/prostschg/> (дата звернення: 11.02.2026).
22. Abschlussbericht der Evaluation des Gesetzes zur Regulierung des Prostitutionsgewerbes sowie zum Schutz von in der Prostitution tätigen Personen: Unterrichtung durch die Bundesregierung. Deutscher Bundestag. Drucksache 21/700. 21. Wahlperiode. Berlin, 2025. URL: <https://dserver.bundestag.de/btd/21/007/2100700.pdf> (дата звернення: 11.02.2026).
23. Evaluation des Gesetzes zur Regulierung des Prostitutionsgewerbes sowie zum Schutz von in der Prostitution tätigen Personen (Prostituiertenschutzgesetz — ProstSchG): Abschlussbericht. Bundesministerium für Bildung, Familie,

Senioren, Frauen und Jugend. Berlin, 2025. URL: <https://www.bmbfsfj.bund.de/bmbfsfj/service/publikationen/evaluation> (дата звернення: 11.02.2026).

24. Berichterstattungsstelle Menschenhandel — Monitor Menschenhandel 2024. Deutsches Institut für Menschenrechte, Berlin, 2024. URL: https://www.institut-fuer-menschenrechte.de/fileadmin/Redaktion/Publikationen/Weitere_Publikationen/Monitor_Menschenhandel_2024.pdf (дата звернення: 12.02.2026).

25. Monitoring Report: Human Trafficking in Germany. Deutsches Institut für Menschenrechte. Berlin, Oktober 2024. URL: <https://www.institut-fuer-menschenrechte.de/en/monitoring/reports/monitoring-report-human-trafficking-in-germany> (дата звернення: 12.02.2026).

26. National plan to fight exploitation and human trafficking 2024–2027. URL: <https://www.egalite-femmes-hommes.gouv.fr/sites/efh/files/2024-04/Plan-de-lutte-contre-lexploitation-accessible-EN.pdf> (дата звернення: 12.02.2026).

27. Code pénal. URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006070719/LEGISCTA000006165299/ (дата звернення: 13.02.2026).

28. Country Information Note France: Safe third country Version 2.0 February 2026. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/699f1cb0c497bac082bc76a1/France_CIN_Safe_third_country.pdf (дата звернення: 13.02.2026).

29. Laurence Gay, Laura Montanari, Caterina Severino. La vulnérabilité, nouvel outil pour la promotion de l'effectivité des droits fondamentaux?. 21.30, IERDJ — Institut des Études et de la Recherche sur le Droit et la Justice. 2025. P. 216.

30. Code de procédure pénale. Dernière mise à jour des données de ce code: 13 mars 2026. URL: https://www.google.com/url?q=https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006071154/&sa=D&source=docs&ust=1773393883381197&usg=AOvVawOzzftiTdUpw4dFrrfDy83 (дата звернення: 13.02.2026).

31. GRETA (2025) 08. Evaluation Report on implementation of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings. URL: <https://rm.coe.int/greta-evaluation-report-on-the-implementation-of-the-council-of-europe/1680b6540e> (дата звернення: 13.02.2026).

32. Code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile. URL: https://www.google.com/url?q=https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006070158/&sa=D&source=docs&ust=1773393883384253&usg=AOvVaw2m-2kkBEISZ0ts-zDb5pXB (дата звернення: 14.02.2026).

33. Mission interministérielle pour la protection des femmes contre les violences et la lutte contre la traite des êtres humains (Miprof). URL: <https://lannuaire.service-public.gouv.fr/gouvernement/54f349ea-e9da-4d3e-9e6b-12a7c7f7988a> (дата звернення: 14.02.2026).

34. UNICEF France calls for protecting underage victims of criminal exploitation rather than punishment. URL: https://www.lemonde.fr/en/france/article/2025/07/30/unicef-france-calls-for-protecting-underage-victims-of-criminal-exploitation-rather-than-punishment_6743905_7.html (дата звернення: 14.02.2026).

35. Human trafficking in France: Nearly 7,300 victims identified by associations in 2024. URL: https://en.walaw.press/country/didier_deschamps/MQSSLW/articles (дата звернення: 14.02.2026).

36. Victime d'infraction: indemnisation par le fonds de garantie des victimes. URL: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2313> (дата звернення: 14.02.2026).

37. Aide au recouvrement de dommages et intérêts alloués par une juridiction pénale (SARVI). URL: <https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking> (дата звернення: 14.02.2026).

References

1. European Parliament and the Council of the European Union. (2024, June 13). *Directive (EU) 2024/1712 amending Directive 2011/36/EU on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victims*. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj/eng>

2. President of Ukraine. (2023, May 11). *Decree No. 273/2023 "On the Comprehensive Strategic Plan for Reforming Law Enforcement Agencies as Part of Ukraine's Security and Defense Sector for 2023–2027"*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text> [in Ukrainian].

3. Cabinet of Ministers of Ukraine. (n.d.). *Roadmap on the rule of law*. Retrieved from https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/UA_Dorozhnyia_karta_z_pytan_verhovenstva_prava_2.pdf [in Ukrainian].

4. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2026, February 25). *Order No. 184-r "On approval of the Concept of the State Targeted Social Program to Combat Human Trafficking for the Period until 2030"*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua> [in Ukrainian].

5. Pingen, A., & Wahl, T. (2024). New directive to strengthen anti-human trafficking. *European Criminal Law Associations' Forum (eucrim)*, (2). Retrieved from https://eucrim.eu/media/issue/pdf/eucrim_issue_2024-02.pdf

6. Rodríguez Muñoz, G. (2024). Ensuring protection for trafficking victims in Spain: The role of European and international law in shaping the organic law on comprehensive protection against human trafficking and exploitation. *Spanish Yearbook of International Law*.

7. Lannier, S., Wozniak-Cole, V., & El Dekmak, N. (2025). The 2024 revision of the Anti-Trafficking Directive 2011/36/EU: A comprehensive update. *Journal of Human Trafficking, Enslavement and Conflict-Related Sexual Violence*, 6(1). Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/391436740>

8. European Parliamentary Research Service. (2020). *Implementation of Directive 2011/36/EU: Migration and gender issues* (PE 654.176).
9. Piotrowicz, R., Skrivankova, K., Uhl, B. H., & Wijers, M. (2016). *The implementation of Directive 2011/36/EU of the European Parliament and of the Council of 5 April 2011 on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victims, from a gender perspective*. European Parliament.
10. Syroid, T.L. (2022). The organizational and legal mechanism for combating human trafficking in the European Union. *South Ukrainian Law Journal*. Retrieved from http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2022/4/part_3/8.pdf [in Ukrainian].
11. Hloviuk, I. V., & Lashchuk, N. R. (Eds.). (2023). *Ukraine — European Union: Issues of harmonization of criminal and criminal procedural legislation: Materials of the round table (June 22, 2023)*. Lviv State University of Internal Affairs. [in Ukrainian].
12. European Parliament and the Council of the European Union. (2011, April 5). *Directive 2011/36/EU on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victims, and replacing Council Framework Decision 2002/629/JHA*. Retrieved from https://european-union.europa.eu/index_en
13. German Institute for Human Rights. (2025, July). *Statement on the National Action Plan for Preventing and Combating Human Trafficking and Protecting Victims*. Retrieved from <https://www.institut-fuer-menschenrechte.de/en/publications/detail/on-the-national-action-plan-for-preventing-and-combating-human-trafficking-and-protecting-victims>
14. Federal Ministry of Justice of Germany. (n.d.). *Strafgesetzbuch (German Criminal Code)*. Retrieved from <https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/>
15. Federal Ministry of Justice of Germany. (n.d.). *Strafprozeßordnung (German Code of Criminal Procedure)*. Retrieved from https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stpo/englisch_stpo.html
16. Wolf, A.-K., & Werner, M. (2021). Victims' rights looking good on paper: How criminal prosecution in Germany fails victims of sexual violence. *German Law Journal*, 22(5), 800–816. <https://doi.org/10.1017/glj.2021.43>
17. Beazley, A., Ertle, L., Mosna, A., & Rackow, P. (2025). Audiovisual interrogation of witnesses in Belgium and Germany and its fundamental rights implications. *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, 33(1–2), 133–153. Retrieved from https://brill.com/view/journals/eccl/33/1-2/article-p133_007.xml
18. Federal Ministry of Justice of Germany. (n.d.). *Aufenthaltsgesetz (German Residence Act)*. Retrieved from https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_aufenthg/
19. Federal Ministry of Justice of Germany. (n.d.). *Sozialgesetzbuch (German Social Code)*. Retrieved from https://www.gesetze-im-internet.de/sgb_1/BJNR030150975.html
20. European Commission. (n.d.). *Draft and preparatory documents for Directive (EU) 2024/1712*. Retrieved from <https://db.eurocrim.org/db/en/vorgang/512/>
21. Federal Ministry of Justice of Germany. (n.d.). *Gesetz zum Schutz von in der Prostitution tätigen Personen (Prostitute Protection Act)*. Retrieved from <https://www.gesetze-im-internet.de/prostschg/>
22. German Bundestag. (2025). *Final report on the evaluation of the Act regulating the prostitution trade and protecting persons working in prostitution*. Retrieved from <https://dserver.bundestag.de/btd/21/007/2100700.pdf>
23. Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth of Germany. (2025). *Evaluation of the Prostitute Protection Act: Final report*. Retrieved from <https://www.bmbfsfj.bund.de/bmbfsfj/service/publikationen/evaluation>
24. German Institute for Human Rights. (2024). *Monitor human trafficking 2024*. Retrieved from https://www.institut-fuer-menschenrechte.de/fileadmin/Redaktion/Publikationen/Weitere_Publikationen/Monitor_Menschenhandel_2024.pdf
25. German Institute for Human Rights. (2024). *Monitoring report: Human trafficking in Germany*. Retrieved from <https://www.institut-fuer-menschenrechte.de/en/monitoring/reports/monitoring-report-human-trafficking-in-germany>
26. Government of the French Republic. (2024). *National plan to fight exploitation and human trafficking 2024–2027*. Retrieved from <https://www.egalite-femmes-hommes.gouv.fr/sites/efh/files/2024-04/Plan-de-lutte-contre-lexploitation-accessible-EN.pdf>
27. Government of the French Republic. (n.d.). *Code pénal (French Criminal Code)*. Retrieved from https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006070719/LEGISCTA000006165299/
28. Government of the United Kingdom. (2026). *Country information note: France — Safe third country*. Retrieved from https://assets.publishing.service.gov.uk/media/699f1cb0c497bac082bc76a1/France_CIN_Safe_third_country.pdf
29. Gay, L., Montanari, L., & Severino, C. (2025). *La vulnérabilité, nouvel outil pour la promotion de l'effectivité des droits fondamentaux?* Institut des Études et de la Recherche sur le Droit et la Justice.
30. Government of the French Republic. (2026). *Code de procédure pénale (French Code of Criminal Procedure)*. Retrieved from https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006071154/
31. Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings of the Council of Europe. (2025). *Evaluation report on implementation of the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings*. Retrieved from <https://rm.coe.int/greta-evaluation-report-on-the-implementation-of-the-council-of-europe/1680b6540e>
32. Government of the French Republic. (n.d.). *Code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile*. Retrieved from https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006070158/

33. Government of the French Republic. (n.d.). *Mission interministérielle pour la protection des femmes contre les violences et la lutte contre la traite des êtres humains*. Retrieved from <https://lannuaire.service-public.gouv.fr/gouvernement/54f349ea-e9da-4d3e-9e6b-12a7c7f7988a>

34. Le Monde. (2025). *UNICEF France calls for protecting underage victims of criminal exploitation rather than punishment*. Retrieved from https://www.lemonde.fr/en/france/article/2025/07/30/unicef-france-calls-for-protecting-underage-victims-of-criminal-exploitation-rather-than-punishment_6743905_7.html

35. Walaw Press. (2024). *Human trafficking in France: Nearly 7,300 victims identified by associations in 2024*. Retrieved from https://en.walaw.press/country/didier_deschamps/MQSLW/articles

36. Government of the French Republic. (n.d.). *Victime d'infraction: indemnisation par le fonds de garantie des victimes*. Retrieved from <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2313>

37. Council of Europe. (n.d.). *Aide au recouvrement de dommages et intérêts alloués par une juridiction pénale (SARVI)*. Retrieved from <https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking>

Дата першого надходження статті до видання: 20.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 21.03.2026

Дата публікації: 26.03.2026